

**ZARZĄDZENIE
PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU EKONOMICZNEGO
RADY MINISTRÓW**

z dnia 15 października 1949 r.

o nadaniu statutu organizacyjnego Głównemu Urzędowi Statystycznemu.

Na podstawie art. 14 dekretu z dnia 31 lipca 1946 r. o organizacji statystyki państwowej i o Głównym Urzędzie Statystycznym (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 239) oraz art. 24 ustawy z dnia 10 lutego 1949 r. o zmianie organizacji naczelných władz gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 43) zarządza się, co następuje:

§ 1. Głównemu Urzędowi Statystycznemu nadaje się statut organizacyjny, stanowiący załącznik niniejszego zarządzenia.

§ 2. Z dniem wejścia w życie zarządzenia traci moc obowiązującą statut organizacyjny Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 29 kwietnia 1939 r. (Monitor Polski Nr. 105, poz. 246).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 października 1949 r.

**PRZEWODNICZĄCY KOMITETU EKONOMICZNEGO
RADY MINISTRÓW**

H. Minc

Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego
Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów
z dnia 15 października 1949 r. (poz. 1039).

**STATUT ORGANIZACYJNY
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO**

§ 1. Główny Urząd Statystyczny składa się z:

Departamentów —

- Statystyki Przemysłowej (I),
- Statystyki Rolnictwa i Leśnictwa (II),
- Statystyki Obrotu, Finansów i Inwestycji (III),
- Statystyki Zatrudnienia i Płac (IV),
- Statystyki Ludności i Spraw Społecznych (V).

Biur —

- Spisów (VI),
- Studiów (VII),
- Koordynacji Statystyki (VIII),
- Techniki Statystycznej i Maszyn (IX),
- Administracyjnego (X),
- Personalnego (XI),

oraz Samodzielnego Wydziału Kontroli (XII).

§ 2. Do zakresu działania Departamentu Statystyki Przemysłowej (I) należy prowadzenie badań statystycznych w zakresie struktury i wytwórczości w przemyśle, rzemiośle, przemyśle ludowym i chałupnictwie.

Departament dzieli się na wydziały: 1. ogólnoprzemysłowy, 2. produkcji przemysłu kluczowego, 3. produkcji przemysłu drobnego i 4. produkcji rzemiosła, chałupnictwa i przemysłu ludowego.

§ 3. Do zakresu działania Departamentu Statystyki Rolnictwa i Leśnictwa (II) należy prowadzenie badań statystycznych w zakresie struktury rolnictwa, upraw i produkcji roślinnej (polowej, ogrodniczej i sadowniczej), struktury leśnictwa i produkcji leśnej, hodowli i produkcji zwierzęcej, łowiectwa oraz rybołówstwa śródlądowego i morskiego.

Departament dzieli się na wydziały: 1. ogólnorolny, 2. produkcji roślinnej, 3. produkcji zwierzęcej i 4. gospodarstw władania publicznego.

§ 4. Do zakresu działania Departamentu Statystyki Obrotu, Finansów i Inwestycji (III) należy prowadzenie badań statystycznych w zakresie: a) struktury handlu, obrotów rynku krajowego, oraz obrotów handlowych z zagranicą, b) cen, c) komunikacji i łączności (komunikacji lądowej, wodnej śródlądowej i morskiej, powietrznej, komunikacji pocztowej oraz tele- i radio-komunikacji), d) finansów i gospodarki budżetowej Państwa, samorządów oraz innych instytucji prawa publicznego i przedsię-

biorstw gospodarki uspołecznionej, podatków i innych danin publicznych, pieniądza, kredytu, wkładów, działalności instytucji kredytowych i oszczędnościowych, giełd i bilansu płatniczego, oraz e) ruchu inwestycyjnego (inwestycji w przemyśle, rolnictwie, komunikacji, handlu, budownictwie oraz inwestycji w dziedzinie zdrowotności, ubezpieczeń społecznych, opieki społecznej, oświaty, kultury i innych inwestycji w gospodarce narodowej).

Departament dzieli się na wydziały: 1. handlu wewnętrznego, 2. handlu zagranicznego, 3. cen, 4. komunikacji i łączności, 5. finansów, 6. inwestycji i 7. przedsiębiorstw budowlanych.

§ 5. Do zakresu działania Departamentu Statystyki Zatrudnienia i Płac (IV) należy prowadzenie badań statystycznych w zakresie zatrudnienia, płac i norm, ubezpieczeń oraz warunków bytu.

Departament dzieli się na wydziały: 1. zatrudnienia, 2. płac i norm i 3. warunków bytu i ubezpieczeń.

§ 6. Do zakresu działania Departamentu Statystyki Ludności i Spraw Społecznych (V) należy prowadzenie badań statystycznych, dotyczących ludności i spraw społecznych, w szczególności zaś badań w zakresie: a) stanu i struktury ludności, ruchu naturalnego ludności oraz jej wędrowek wewnętrznych i zewnętrznych, b) służby zdrowia (organizacji tej służby, profilaktyki, lecznictwa, szpitalnictwa, farmaceutyki, chorób, przyczyn zgonów itd.), c) szkolnictwa, oświaty pozaszkolnej, nauki, życia kulturalnego i umysłowego, wychowania fizycznego, d) opieki społecznej, oraz e) organizacji społecznych i życia politycznego, organizacji i działalności administracji publicznej, sądownictwa i przestępczości.

Departament dzieli się na wydziały: 1. ludności, 2. zdrowotności, 3. oświaty i kultury i 4. statystyk społecznych i administracyjnych.

§ 7. Do zakresu działania Biura Spisów (VI) należy przygotowywanie, organizowanie i przeprowadzanie spisów powszechnych oraz innych masowych badań statystycznych na podstawie programów, ustalonych przez Biuro przy współudziale właściwych rzeczowo departamentów i biur lub na ich wnioski. Ponadto do zakresu działania Biura należy prowadzenie kartoteki miejscowości i ewidencji zmian w podziale administracyjnym Państwa.

§ 8. Do zakresu działania Biura Studiów (VII) należy prowadzenie analizy zjawisk, będących przedmiotem badań statystycznych, w szczególności zaś: a) opracowywanie bilansów gospodarki narodowej, b) koordynacja prac związanych z obliczaniem wskaźników, c) zbieranie materiałów o rozwoju sytuacji gospodarczej za granicą, oraz d) wykonywanie prac specjalnych.

§ 9. Do zakresu działania Biura Koordynacji Statystyki (VIII) należy: a) metodologia statystyki, klasyfikacja oraz definiowanie jednostek badawczych i pojęć statystycznych, b) koordynacja programów badań statystycznych podejmowanych przez Główny Urząd Statystyczny, c) koordynacja badań statystycznych i sprawozdawczości statystycznej, podejmowanych przez władze, urzędy i instytucje państwowe, instytucje prawa publicznego, związki zawodowe, oraz przedsiębiorstwa gospodarki uspołecznionej; nadzór fachowy nad wymienionymi wyżej badaniami i sprawozdawczością, d) prowadzenie centralnego rejestru statystycznego, e) wykonawstwo w dziedzinie publikowania wyników badań statystycznych oraz naukowych prac statystycznych, tłumaczenia, prace graficzno-statystyczne, f) informacja statystyczna, g) popularyzacja statystyki, oraz h) koordynacja programów szkolenia kadr statystycznych.

Biuro dzieli się na wydziały: 1. programów i metodologii, 2. rejestru i 3. publikacji i informacji.

Ponadto w skład Biura wchodzi Biblioteka Głównego Urzędu Statystycznego, która gromadzi i prowadzi księgozbiór i archiwum statystyczne Urzędu, prowadzi bibliografię statystyczną oraz zarządza wydawnictwami Urzędu. Biblioteka Głównego Urzędu Statystycznego jest centralną biblioteką statystyczną w Państwie i publiczną biblioteką.

§ 10. Do zakresu działania Biura Techniki Statystycznej i Maszyn (IX) należy koordynacja badań statystycznych z punktu widzenia technicznego i opracowywanie materiału statystycznego przygotowanego przez poszczególne departamenty i biura lub inne urzędy i instytucje, w szczególności zaś: a) ustalanie metod techniki statystycznej, b) organizacja techniki opracowania poszczególnych badań statystycznych, oraz c) dokonywanie opracowań materiału przy pomocy specjalnych maszyn statystycznych lub przy użyciu zwykłych maszyn rachunkowych, albo systemem ręcznym. Do Biura należy również zaopatrywanie Głównego Urzędu Statystycznego w maszyny statystyczne i rachunkowe oraz zarząd tymi maszynami.

§ 11. Do zakresu działania Biura Administracyjnego (X) należą sprawy organizacyjne Urzędu i zaopatrzenia go w środki działania prawne, pieniężne i rzeczowe, w szczególności zaś: a) sprawy organizacyjne Urzędu i lokalnych organów statystycznych, sprawy prawne, sprawy zasadnicze, wynikające ze stosunku do innych władz, urzędów i instytucji, sprawozdawczość ogólna z działalności Urzędu i lokalnych organów statystycznych, b) sprawy budżetowe, rachunkowe i kasowe, c) sprawy gospodarcze z wyjątkiem zaopatrzenia Urzędu w maszyny statystyczne i rachunkowe, oraz d) sprawy kancelaryjne.

Biuro dzieli się na wydziały: 1. organizacyjno-prawny, 2. budżetowy i 3. gospodarczy.

Ponadto w skład biura wchodzi: oddział ekspedycji i łączności wraz z kancelarią ogólną Urzędu oraz sekretariaty Prezesa i Wiceprezesa.

§ 12. Do zakresu działania Biura Personalnego (XI) należy załatwianie spraw osobowych w Urzędzie i spraw szkolenia kadr pracowniczych.

§ 13. Do zakresu działania Samodzielnego Wydziału Kontroli należy wykonywanie kontroli organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Głównego Urzędu Statystycznego z punktu widzenia planowości, legalności, rzetelności, gospodarności i celowości.

§ 14. W każdym departamencie i biurze oraz w Samodzielnym Wydziale Kontroli istnieje sekretariat departamentu (biura, Samodzielnego Wydziału), do zakresu działania którego należy wykonawstwo w zakresie opracowywania planów prac departamentu (biura, Samodzielnego Wydziału) i sprawozdawczości ogólnej z jego działalności, oraz załatwianie w zakresie departamentu (biura, Samodzielnego Wydziału) spraw: osobowych, budżetowych, gospodarczych i kancelaryjnych.

§ 15. Biura nie dzielące się na wydziały oraz wydziały dzielące się na oddziały, gdy różnorodność i ilość spraw wymagają dalszego podziału na jednostki organizacyjne.

Podział na oddziały — poza przypadkiem, o którym mowa w § 11 ustęp ostatni — ustanawia Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w drodze zarządzenia, po uzgodnieniu wyrażeniu zgody przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 16. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego może powoływać wewnętrzne komisje, komitety i zespoły pracy.

Zarządzenie powołujące komisję (komitet, zespół pracy) określi zarazem jej (jego) zakres i środki działania, organizację, czas istnienia i źródła pokrycia wydatków.

§ 17. Na czas przeprowadzenia spisu powszechnego i bezpośredni okres przed i po spisowy Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego powołuje Generalnego Komisarza Spisowego, którego zadaniem jest naczelnie kierownictwo akcją spisową w zakresie działania Głównego Urzędu Statystycznego i koordynacja czynności w tym zakresie wszystkich departamentów i biur Urzędu, z zastrzeżeniem uprawnień Prezesa Urzędu.

Generalnemu Komisarzowi Spisowemu mogą być w drodze zarządzenia powołanych do tego władz nadane uprawnienia koordynacji czynności spisowych również w zakresie działania innych władz i urzędów.

§ 18. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w drodze zarządzenia:

1) ustala: a) szczegółowy podział czynności pomiędzy poszczególne departamenty, biura i wydziały, b) zakres i sposób ich współdziałania za sobą, c) podział biur nie dzielących się na wydziały oraz wydziałów na oddziały; zakres działania oddziałów, d) zakres czynności Wiceprezesa oraz e) zakres aprobaty i podpisu Prezesa, Wiceprezesa i innych pracowników Urzędu;

2) wyznacza swego zastępcę na czas nieobecności służbowej swojej i Wiceprezesa;

3) wydaje: a) instrukcje służbowe, b) regulamin pracy Urzędu i c) regulamin Biblioteki Głównego Urzędu Statystycznego.